

Мавпячий король

Лібретто:

Леонід Полтава

Музика:

Василь Сидоренко

Ілюстрації:

Галина Сидоренко

Мавпячий Король

Оперета-казка для дітей на 3 дії

— друга українська редакція —

Лібретто:
Леонід Полтава

Музика:
Василь Сидоренко

Ілюстрації:
Галина Сидоренко

Wasył Sydorenko Editions

Toronto, Canada 1992

УКРАЇНСЬКІ ПРАЦІВНИКИ
ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ
U.P.L.D.M.
2199 Bloor St. West
TORONTO, Ont. CANADA
M6S 1N2

The Monkey King

An operatic tale for children in 3 acts.
– second Ukrainian edition –

Libretto: Leonid Poltava • Music: Wasył Sydorenko • Illustrations: Halyna Sydorenko

Editor: Halyna Sydorenko • Cover design: Petro Sydorenko

Synopsis: Act I takes place in Ukraine. Petryk, a little boy who lives with his adoptive grandparents, refuses to go to school preferring to sit on the rooftop catching birds. One day an airplane flies by. Petryk, mistaking it for an eagle, tries to catch it but instead is whisked off to Africa. Act II takes place in the jungles of Africa. Petryk, too tired to hold on any longer, falls off the airplane landing in the middle of a lake. Swimming ashore, he is greeted and captured by a band of monkeys, who think he is their King come down from the moon. Petryk now realizes the perils of ignorance and wishes he was back in Ukraine. Fortunately, a Negro hunter discovers Petryk, frees him, and sends him back to his grandparents. In Act III Petryk returns home and promises his grandparents that he will behave and go to school.

History: The libretto was first written in 1946 and performed as a puppet play in Regensburg, Germany. In 1974 the libretto was revised and music was composed. The entire operetta was published by installments in the Ukrainian children's magazine *Veselka* (The Rainbow, no. 5-12, 1976) Jersey City, NJ. In the summer of 1980 the operetta was first performed by the students of *Ridna Schkola*, Munich. The second edition was undertaken to correct the numerous errors and misprints of the first, and to issue the entire work as a single monograph.

Acknowledgments

This publication is made possible through the generous support of: Ukrainian Writers for Children and Youth (Українські Працівники Літератури Для Дітей і Молоді), Halyna Jensen (Poltava), Ukrainian Women's Association of Canada Kn. Olha Branch (Союз Українок Канади відділ ім. кн. Ольги), Dr. Tetiana Rewa, Zina Semeniuk, Maria A. Huzar, and Monica Paul.

Libretto: © 1946, 1974 Leonid Poltava, © 1991 Estate of Leonid Poltava. All rights reserved.

Music: © 1974-1992 Wasył Sydorenko. All rights reserved.

Illustrations: © 1974 Halyna Sydorenko. All rights reserved.

Cover design: © 1986 Petro Sydorenko. All rights reserved.

Photograph (p.14): © 1969 Sydorenko Family Archives. All rights reserved.

Performing rights administered by SOCAN (music) in Canada and ASCAP (libretto) in the United States.

Typesetting by Half Note Productions, Toronto, Canada. Printing by Beskyd Graphics Limited, Toronto, Canada.

Published November 1992 by Wasył Sydorenko Editions, Toronto, Canada. 1000 copies.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher:

Wasył Sydorenko Editions, 34 Brumell Avenue, Toronto, Ontario, Canada, M6S 4G5. (416) 604-1740

Canadian Cataloguing in Publication Data

Sydorenko, Wasył, 1960-

Mavpiāchyĭ Korol' = The Monkey King

2nd Ukrainian ed.

Text in Ukrainian; added t.p. in English.

First edition published in *Veselka*, no. 5-12 (1976).

ISBN 0-9696700-0-1

1. Operas - Juvenile. I. Poltava, Leonid, 1921-1990. II. Sydorenko, Halyna, 1964- . III. Title. IV. Title: The Monkey King.

M1995.S93 1992 j782.1'2 C92-095718-8

Мавпячий Король

Оперета-казка для дітей на 3 дії

ДІЄВІ ОСОБИ У ЧЕРГОВОМУ ПОРЯДКОВІ:

ДІД — постать з українських казок, у білій одежі, у шапці; ім'я — **ОХРИМ**.

БАБА — постать з українських казок, в народному одязі; ім'я — **ПАРАСКА**.

ПЕТРИК — хлопчик шкільного віку, в українській народній ноші.

ЖУРАВЕЛЬ — у вишитій сорочці.

МАВПОЧКИ — Перша, Друга, Третя й інші.

КРОКОДИЛ — у зеленому костюмі.

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ — з луком.

ДЛЯ ВИСТАВИ ПОТРІБНО:

Ріг української хати, соняшники біля хати, клітки для птахів, малий літак із лялькою-фігуркою, подібною до Петрика, великі казкові квіти й пальми, фасада великої клітки-трону для Петрика в Африці, бубни й брязкотельця для мавпячої оркестри, лук і стріли, велика книжка.

У звичайному театрі можна показати відліт Петрика і його повернення літаком із допомогою іграшкового літачка. Літачок на нитці пролітає через сцену з малою фігуркою Петрика.

ДІЯ І

ДЕКОРАЦІЯ: ріг української хати, на дахові стоять клітки, на дах згодом вилазить Петрик ловити птахів — типовий український пейзаж.

УКРАЇНСЬКА УВЕРТЮРА

Ява 1

(З'являються ДІД і БАБА, кланяються глядачам.)

ДІД

Я старий дідусь Охрім.

БАБА

Я — Параска, живу з ним.

ДІД

Ми живемо в Україні.

БАБА

А оце — моя хатина...

ДІД

Ні, моя!

БАБА

Ні, моя!

ДІД

Ані моя, ані твоя,
А наша!

БАБА

Ну, нехай же буде наша!

ДІД

Довго ми самі жили,
Аж у поле раз пішли...

БАБА

Щоб хлібець у хаті мати,
Треба в полі працювати...

ДІД

От у поле ми прийшли,
Випрягли свої воли...

БАБА

Та орали — не орали,
В квітах Петрика знайшли!

ДІД

Ні, я знайшов,
Як від воза відійшов!

БАБА

Удвох ми Петрика знайшли!

ДІД

Удвох ми Петрика знайшли
І додому узяли,
Щоб він жив у нашій хаті
І, щоб ми його могли
Уму-розуму навчати.

БАБА

Ну, а нині?
Ну, а нині?

ДІД

Нині, нині,
Нині, нині —
Ми не маємо дитини!

*(ДІД і БАБА шукають ПЕТРИКА в
кущах, за хатою, всюди — повер-
таються сумні.)*

ДІД

Ну, із Петрика й хлопчина —
Найнечемніша дитина!
Ні до книжки, ні до школи
Не загляне він ніколи...
А зате пташок ловити
Майстер він, та ще й який,
Скоро зловить всіх на світі
І посадить у клітки!

Ява 2

*(ПЕТРИК непомітно вилазить, з
другого боку, на дах хати.)*

БАБА

Петрику! Де пропадаєш ти?!

(ПЕТРИК порядкує свої клітки.)

ПЕТРИК

Та чого ви?.. О-го-го!
Всіх птахів проженете,
Не зловлю ні одного!

БАБА

Он ти де, нечемний хлопче.
Ану злазь! Чи захотів дубців?!

ПЕТРИК

Бабо, злізу я охоче,
Як спіймаю горобців!
Вже летять! Летіть, будь
ласка,
Клітка є для вас завжди!..

БАБА

Гей, Охріме!

ДІД

Гей, Параско!

ДІД і БАБА

А тягнім його сюди!

БАБА

Злазь негайно, хлопче! Годі
Отаку робити шкоду!

ДІД

Йди собі, учись у школі,
А пташок лишай на волі!

ПЕТРИК

А — замовкніть там, будь
ласка.
Я ловитиму завжди!

БАБА

Гей, Охріме!

ДІД

Гей, Параско!

ДІД і БАБА

А тягнім його сюди!

*(ПЕТРИК не звертає уваги на них,
ловить і садить птахів у клітки.)*

ПЕРШИЙ ДУЕТ ДІДА і БАБИ

ДІД і БАБА

Лихо, лихо та ще й горе
Нам старим, нам старим!
Нездорові ми, ще й хворі,
Як же справитися з ним,
Як нам гнатися за ним!

ДІД

А за ким?

БАБА

Та за ним —

ДІД і БАБА

За Петриком дорогим!

ДІД і БАБА

Горе, горе та ще й лихо
Нам старим, нам старим!
Проживали б собі тихо,
Та ніяк не можна з ним,
Ой, ніяк не можна з ним!

ДІД

А із ким?

БАБА

Та із ним —

ДІД і БАБА

Із Петриком дорогим!

ПЕРША ПІСНЯ ПЕТРИКА

ПЕТРИК

Діду, Бабо, прошу не кричати,
Бо злякаються пташки!
Хочу я собі орла спіймати,
Хочу всіх, усіх саджати,
Всіх крилатих у клітки!

Не умію я чомусь літати,
А літає кожен птах!
Діду, Бабо, геть ідіть від
хати —

Всіх пташок я буду мати
У великих цих клітках!

Діду, Бабо, досить говорити!
Щось летить із-за Дніпра...
Хочу я собі орла зловити —
І зловлю усе на світі,
Хоч би то й була мара!

*(Чути гуркіт літака. Літак кружляє
в небі. ПЕТРИК хоче його зловити
у клітку.)*

ПЕТРИК

Мабуть це орел! Їй-Богу,
Ухоплю його за ногу,

ПЕТРИК

В клітку зразу посаджу,
Крила мотузком зв'яжу!
Це ор-р-р-рел!
Р-р-раз!..

*(Літак, саме, пролітає за хатою —
і раптом ПЕТРИК зникає з даху!
Ще мить, і ПЕТРИК-лялька вже
летить високо вгорі, вчепившись за
колесо літака.)*

БАБА

Ой, нещасная година,
От і згинула дитина!

ДІД

Петрику! Міцніш тримайся.
До пілота пробирайся!
Це ж не птах, а це — літак!

БАБА

Оце так-так!

(Чути, як ПЕТРИК гукає з літака.)

ПЕТРИК

Діду, Бабо! Рідний краю!
Не побачу вас ніколи!
Ой, боюся, ой, боюся!
З літака впаду —
Заб'юся!..

*(Літак летить у далечинь і гуркіт
стихає.)*

БАБА

Ну, пропав уже, подався!..

ДІД

Птиць ловив, а сам попався!..

(БАБА плаче.)

БАБА

Вчора, мабуть, пів села
Обшукала, та знайшла —
А сьогодні... Боже, Боже,
Вже ніщо нам не допоможе!
Що ж ми будемо робити?
Йдім удвох його шукати...

ДІД

Ой, ні! Світ цей завеликий —
Не обійдем і довіку...

ДРУГИЙ ДУЕТ ДІДА і БАБИ

ДІД і БАБА

От так-так, от так-так,
Поніс Петрика літак!
Петрик вчиться не хотів —
На край світу полетів!

Приспів:

Що ж ми будемо робити?
Як без Петрика нам жити?
Вже й водиці із криниці
Нам ніхто не принесе!
Все пропало, все!

От так-так, от так-так,
Забрав Петрика літак!
Як без школи знати, як,
Що є птах, а що літак?!

Приспів:

Що ж ми будемо робити,
Як без Петрика нам жити?
Вже й водиці із криниці
Нам ніхто не принесе!
Все пропало, все!

Ява 3

*(Поблизу ДІДА й БАБИ пролітає
ЖУРАВЕЛЬ, злітає з другого боку
на хату, скидає на землю одну
ПЕТРИКОВУ клітку і поклацує
дзьобом.)*

ЖУРАВЕЛЬ

Так-так-так! Так-так-так!
Що тут сталося?
Чом це ви так розкричалися?
Чом на хаті ці клітки?
Це погані забавки!

БАБА

Журавлику сірокрилий,
Ти літаєш всюди,
Поможи нам, друже милий,
Петрика знайти!..

ЖУРАВЕЛЬ

Так-так-так! Так-так-так!
Що тут сталося?
Чом це ви так розкричалися?

ДІД

Лихо сталося — наш хлопчина
(Видно, доля вже така)
Ухопивсь за літака, та й
Полетів із України!
Не любив книжок читати,
Птахів кидав у тюрму,
А тепер вже пропадати
Доведеться і йому!

ЖУРАВЕЛЬ

Так-так-так! Так-так-так!
Полечу я вмить за ним,
За Петриком дорогим,
І до вас я повернуся
І про все вам розповім!

(ЖУРАВЕЛЬ відлітає, ДІД і БАБА махають йому вслід руками на прощання.)

КІНЕЦЬ I-ої ДІЇ

ДІЯ II

ДЕКОРАЦІЯ: Африка. Пальми, казкові квіти, кущі, за кущами озеро, а у ньому — КРОКОДИЛ. На березі три МАВПОЧКИ.

АФРИКАНСЬКА УВЕРТЮРА

Ява 1

(Чути наростаючий гуркіт літака.)

МАВПОЧКА 1

Крокодиле Крокодиловичу,
Подивися, що я бачу!

МАВПОЧКА 2

Птах не птах... Він не з тих,
В Африці нема таких!

КРОКОДИЛ

Мавпочки, які ж то ви дурні —
То ж літак летить вгорі!

МАВПОЧКА 3

Ні?! То птах із Білої Землі,
Де живуть великі королі!
Може, може то летить
Той, кого чекаємо сто літ?!

МАВПОЧКА 1

Агі! Ади! Сестриці, сюди!

(Вбігають інші МАВПОЧКИ. У небі видно літака, за колесо якого тримається ПЕТРИК-лялька.)

КРОКОДИЛ

Сюди то сюди, а мені треба
Ближче до води...

(КРОКОДИЛ підсовується ближче до води.)

ВСІ МАВПОЧКИ

Коля-роля-караколя,
Коля-роля-караколь,
Це летить нам Мавпячий
Король!
Мавпячий Король!!
Мавпячий К-о-р-о-ль!!!

(Літак кружляє над ними. ПЕТРИК, не змігши довше триматися за літака, падає в озеро — літак летить геть.)

ВСІ МАВПОЧКИ

Прилетів, прилетів,
Панувати захотів —
Мавпячий Король!

Ява 2

(Видно з-за кущів, як, пливучи, вимахує руками ПЕТРИК. Допливши до берега, стає на ноги. МАВПОЧКИ ховаються. ПЕТРИК оглядається на всі боки.)

ПЕТРИК

Ой, рятуйте, добрі люди!
Я ніколи вже не буду...

МАВПОЧКА 1

Це — Король! Кричить, горлає,
Нас не бачить — а все знає...

МАВПОЧКА 2

Так! Готуймо ж подарунки:
Трон тягніть, мішайте трунки...

МАВПОЧКА 3

І кокосові горіхи,
І музику для потіхи!..

Ява 3

(МАВПОЧКИ зникають. ПЕТРИК іде до КРОКОДИЛА і втомлено сідає йому на спину.)

ПЕТРИК

Боже, як же я боюся...
А втомивсь!.. Хоч обіпруся...

КРОКОДИЛ

Гм... Кахи-кахи...
Ви — Король?

ПЕТРИК

(злякано відскакує)
Це не колода!
Петрику, стрибай у воду!..

КРОКОДИЛ

Не турбуйтеся, мій пане,
І в воді я вас дістану...

ПЕТРИК

Ні, ні!..
У якій я стороні?

КРОКОДИЛ

Ви ж у Африці...

ПЕТРИК

В чому?..

КРОКОДИЛ

Як це вяснить йому?..
Ви ж у Африці, Королю.

ПЕТРИК

Африка?.. Не чув ніколи...
Чом я не ходив до школи?!

Ява 4

(МАВПОЧКИ несуть подарунки і тягнуть велику клітку-трон.)

*(ПЕТРИК кам'яніє з переляку.
МАВПОЧКИ кланяються.)*

ВСІ МАВПОЧКИ
Слава, слава Королеві!

МАВПОЧКА 1
Хай живе Мавпячий Король!

ВСІ МАВПОЧКИ
Слава! Слава!
Траляля!..
Мавпи мають Короля!

КРОКОДИЛ
То, здається, не Король,
А дурне хлоп'я...

*(КРОКОДИЛ звертається до
ПЕТРИКА і повзе ще ближче до
води.)*

КРОКОДИЛ
Хочеш жити тихо?
Геть тікай від лиха...

ПІСНЯ МАВПОЧОК

(МАВПОЧКИ, співаючи, танцюють.)

ВСІ МАВПОЧКИ
Траляля, траляля,
Мавпи мають Короля!
Всі тепер під Королем
Ми щасливо заживем!
Ще не бачила земля —
Отакого Короля!

Траляля, траляля,
Мавпи мають Короля!
Він із Місяця упав,
Нам до серденька припав!
Ще не бачила земля —
Отакого Короля!

ВСІ МАВПОЧКИ
Траляля, траляля,
Мавпи мають Короля!
Аж тепер під Королем
Ми щасливо заживем!
Ще не бачила земля —
Отакого Короля!

*(МАВПОЧКИ обступають ПЕТРИКА,
оглядають і смикають його.)*

ПЕТРИК
Я — Король?!

ВСІ МАВПОЧКИ
Та-а-ак!

ПЕТРИК
Та я до школи
Не ходив ніколи...

ВСІ МАВПОЧКИ
Ти — наш Король!

МАВПОЧКА 1
Ну, законом є закон —
Короля садім на трон!

*(МАВПОЧКИ тягнуть ПЕТРИКА у
клітку.)*

ПЕТРИК
Ой, як страшно! Ой, Бабусю,
Ой, Дідусю, я боюся!..

*(МАВПОЧКИ замикають ПЕТРИКА
у клітці.)*

ПЕТРИК
Наробив же я гріхів,
У клітки саджав птахів,
А тепер і сам попався!..

ВСІ МАВПОЧКИ
О, Король наш засміявся!

(ПЕТРИК гірко плаче а МАВПОЧКИ танцюють.)

ТАНЕЦЬ МАВПОЧОК

ПЕТРИК

Гей, рятуйте, добрі люди!
Тут мені добра не буде!
Мавпи ці несамовиті —
Змушують у клітці жити!
Чом я був таким нечемним?
Чом до школи не ходив?
А сталось так, що птахом
дивним

На край світу залетів.
Відпустіть мене на волю!
Я піду відразу в школу
Й більш ніколи до кліток
Не саджатиму пташок!

МАВПОЧКА 1

Ми прослухали промову
І велику, і чудову...

МАВПОЧКА 2

Коля-роля-кара-коля...

МАВПОЧКА 3

Коля-роля-кара-коль...

ВСІ МАВПОЧКИ

Хай живе Мавпячий Король!

(ПЕТРИК викидає з клітки-трону банани — не хоче їх їсти, сумує.)

ДРУГА ПІСНЯ ПЕТРИКА

ПЕТРИК

Ой, горенько-горе,
Прилетів за море!..
Бабусю, Дідусю,
Страх, як я боюся!
Краще вчитися у школі,
Ніж сидіти у неволі,

ПЕТРИК

Краще всім допомогати,
Ніж отак королювати!..
Ой, лишенько-лихо,
Мавпи, будьте тихо!
Я — мала дитина,
Хочу в Україну!
Як мені королювати,
Як не вмю я читати?
Два плюс два — ніяк не
знаю...
Відпустіть мене, благаю!

ВСІ МАВПОЧКИ

Траляля, траляля,
Мавпи мають Короля!..

Ява 5

(З'являється НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ і всі МАВПОЧКИ втікають.)

МАВПОЧКА 1

Утікаймо! Годі танців!..

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ

Утікайте до біди!..
Визволяю бідних бранців
Я ж у Африці завжди!

ПЕТРИК

Дякую вам! Випустіть...

(НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ випускає ПЕТРИКА із клітки.)

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ

Ну, виходь, виходь, дитино.
Із якої ти країни?

ПЕТРИК

Я з країни?..

(Задумується, але пригадує.)

ПЕТРИК
З України!

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ
Чув... Далекі це світи...
То на північ треба йти.

ПЕТРИК
Я не зрозумів... Північ?
Не чув про це ніколи!..

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ
Як не чув? Ти ж вчився в
школі?

ПЕТРИК
Ні... Ніколи...

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ
Як же, як же у світи,
Не учившись, іти?
Та тебе не те, що люди,
Навіть мавпи засміють!

ПЕТРИК
Я вже знаю! Вже не буду!
Вам же — дякую за труд!

ПІСНЯ НЕГРА-МИСЛИВЦЯ

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ
Кращого краю, як рідний,
немає.
Ми, чорношкірі — вже не раби.
Африку рідну я щиро кохаю,
Ти ж — Україну навіки люби!

Чорні і білі — ми будем
знайомі,
Чорні і білі — живім, як брати!
Лиш пам'ятаймо, що в рідному
домі
Всі ми найкращі, і я, і ти!

*(ПЕТРИК обнімає НЕГРА-
МИСЛИВЦЯ.)*

НЕГР-МИСЛИВЕЦЬ
Ну, тепер ходім, хлопчино...
Там за лісом аеродром
І ти найпершим літаком
Полетиш на Україну!

ПЕТРИК
Дякую вам, дякую!..

*(ПЕТРИК виходить разом із
НЕГРОМ-МИСЛИВЦЕМ.)*

Ява 6

*(Вбігають МАВПОЧКИ, лізе
КРОКОДИЛ.)*

ВСІ МАВПОЧКИ
Ке-ке-ке-ке,
Що це таке?..

КРОКОДИЛ
Не плачте, мавпочки, не треба,
Бананів досить вам, трави...
Вам треба Короля не з неба,
А з лісу — мавпу, як і ви!

(Чути гуркіт літака.)

ВСІ МАВПОЧКИ
Полетів, полетів,
Панувати не схотів —
Мавпячий Король!

КРОКОДИЛ
Не плачте, мавпочки, для чого?
Нехай літак його несе...
Людина створена від Бога,
А ви — від мавпи, от і все!

КІНЕЦЬ II-ої ДІЇ

ДІЯ ІІІ

*ДЕКОРАЦІЯ: Ріг української хати,
як і в І-ій дії.*

УКРАЇНСЬКА УВЕРТЮРА (повторення)

Ява 1

(Сидять сумні ДІД і БАБА.)

ДРУГИЙ ДУЕТ ДІДА і БАБИ (повторення)

ДІД і БАБА

От так-так, от так-так,
Поніс Петрика літак!
Петрик вчитись не хотів —
На край світу полетів!

Приспів:

Що ж ми будемо робити?
Як без Петрика нам жити?
Вже й водиці із криниці
Нам ніхто не принесе!
Все пропало, все!

От так-так, от так-так,
Забрав Петрика літак!
Як без школи знати, як,
Що є птах, а що літак?!

Приспів:

Що ж ми будемо робити,
Як без Петрика нам жити?
Вже й водиці із криниці
Нам ніхто не принесе!
Все пропало, все!

Ява 2

(Влітає ЖУРАВЕЛЬ.)

ДІД

Журавлику сірокрилий...

БАБА

Чи живий наш Петрик милий?

ЖУРАВЕЛЬ

Так-так-так! Так-так-так!
Я вже в Африці бував,
Там я Петрика видав.
В клітці він сидить, горює —
Над мавпами королює!

ДІД

Над мавпами?! Тьху!

БАБА

Ой, Боже!..
Може ти нам допоможеш?
Візьми його на крилята...

ЖУРАВЕЛЬ

Хоч не легко — можу взяти,
Лиш чому? Взнаки нам дався,
Нас ловив — а сам попався!

ДІД

Вже ловити не пущу!

ЖУРАВЕЛЬ

То чекайте, полечу...

(ЖУРАВЕЛЬ летить.)

Ява 3

БАБА

Діду, годі так сидіти,
Час нові клітки робити...

ДІД

Знов клітки? Хіба для сміху...

БАБА

Та ж для Петрика це втіха!..

ДІД

Ні! Вже й так сміються люди.

БАБА

Їх сама робити буду!
Зроблю клітку на все небо,
Аби тільки з нами був!

ДІД

Не роби кліток! Не треба!
Петрик вже про них забув!

Ява 4

(Влітає ЖУРАВЕЛЬ і показує на небо.)

ЖУРАВЕЛЬ

Подивіться, хто вже тут,
Це ж Петрика несе — парашут.

Ява 5

(Нараз на даху хати з'являється ПЕТРИК.)

ПЕТРИК

Діду! Бабо!
Вже скінчилися пригоди!

(Дивиться навколо себе.)

ПЕТРИК

А клітки стоять і досі?
Ні! Самому довелося
В клітці замкненій сидіти!
Годі вже пташок ловити!..

(Скидає клітки.)

ДІД

Хто це?!

БАБА

Що це?

ДІД і БАБА

Кінець світу!..

ЖУРАВЕЛЬ

Це ж ваш Петрик!

ДІД і БАБА

Сон! Мара!..

ПЕТРИК

Ні, це я! Скінчилась гра!
Більш ніколи до кліток
Не саджатиму пташок!

(ПЕТРИК злазить із даху.)

Я до школи поспішаю —
Соромно було мені!
Навіть в Африці питають —
„Чи учився ти, чи ні?!“

(ДІД і БАБА обнімають і цілують ПЕТРИКА.)

ДІД

Любий, милий наш Петрусю,
Що ж ти хочеш в подарунок?

БАБА

Клітку, отаку заввишки?

ПЕТРИК

Ні! Велику хочу книжку!

ДІД

Ну, нарешті, слава Богу!

ЖУРАВЕЛЬ

Ти таки знайшов дорогу!

БАБА

Йди у школу, вчись, дитино...
Звеселиш усю родину!

ДІД

Ти — наш Петрик з України,
А не Мавпячий Король!

ЗАКЛЮЧНА ПІСНЯ

ВСІ (ДІД, БАБА, ПЕТРИК і
ЖУРАВЕЛЬ)

Вже закінчується казка,
То ж мотайте всі на вус!..
Гей, Охріме, гей, Параско —
Вже із нами (вами) є Петрусь!

На прощання скажем прямо,
Хай між люди правда йде —
„Хто комусь копає яму,
Сам у неї упаде!”

Леонід Полтава
1946 Регенсбург, Німеччина
1974 Нью Йорк, ЗСА

ПЕТРИК

Буду вчитись я від нині,
Без науки — пропадай!..

ДІД, БАБА і ЖУРАВЕЛЬ
Ти наш Петрик з України,
А не Мавпячий Король!

*(ПЕТРИК з великою книжкою, в
товаристві ЖУРАВЛЯ, іде до
школи під веселі звуки музики.)*

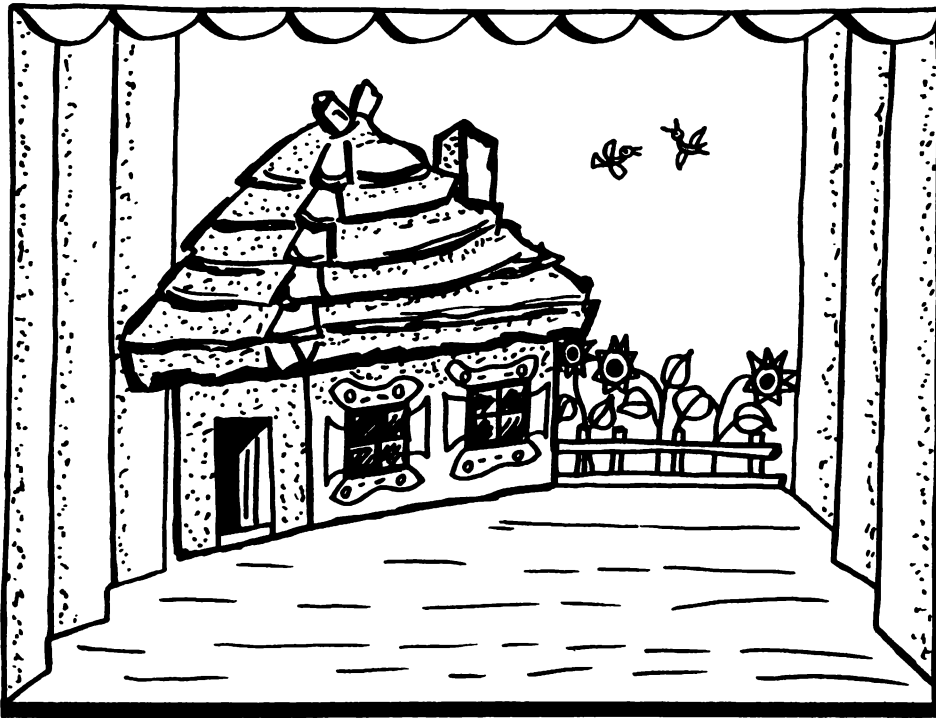
КІНЕЦЬ ІІІ-ОЇ ДІЇ

Галина Сидоренко
(Літературна редакція)
1991 Торонто, Канада

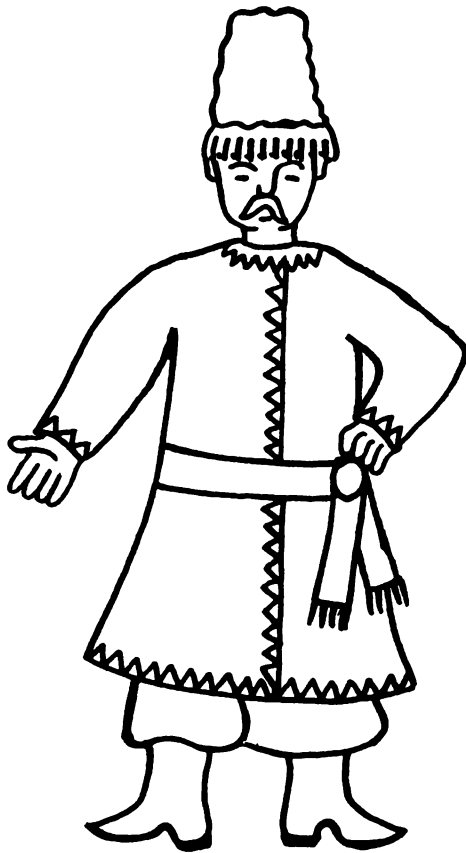
Libretto reprinted by kind permission of the author, Leonid Poltava, and the executor of his estate, Halyna Jensen (Poltava).

Галина Сидоренко, Леонід Полтава і Василь Сидоренко у Торонті, осінь 1969.

Сцена до I-ої і III-ої дії.

Дід

Петрик

Баба

Українська Увертюра

Музика: Василь Сидоренко

Andante con moto

First system of the musical score. The treble clef staff begins with a melodic line marked *mp* and *espressivo*. The bass clef staff provides a rhythmic accompaniment marked *legato*. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

Second system of the musical score, starting at measure 4. It continues the melodic and accompanimental lines from the first system.

Third system of the musical score, starting at measure 8. The treble clef staff features a melodic phrase marked *mf* and *dim.* The bass clef staff continues the accompaniment.

Fourth system of the musical score, starting at measure 12. The treble clef staff has a melodic line marked *mf* and *dim.* The bass clef staff continues the accompaniment.

Fifth system of the musical score, starting at measure 16. The tempo changes to **Tranquillo**. The treble clef staff has a melodic line marked *dim. e rit.* and *p*. The bass clef staff continues the accompaniment.

21

poco cresc. ed accel.

This system contains the first five measures of the piece. The right hand features a melodic line with eighth-note patterns and a half-note rest. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note patterns. The tempo and dynamics are marked as *poco cresc. ed accel.*

26

Allegretto

f

sempre staccato

This system contains measures 26 through 30. The tempo is marked **Allegretto**. The right hand has a more active melodic line with slurs and accents. The left hand continues with a steady accompaniment. The dynamic is marked *f* and the articulation is *sempre staccato*.

30

This system contains measures 31 through 33. The right hand continues with its melodic line, and the left hand maintains the accompaniment. The tempo and dynamics remain consistent with the previous system.

34

This system contains measures 34 through 38. The right hand has a more complex melodic line with slurs and accents. The left hand continues with the accompaniment. The tempo and dynamics remain consistent.

39

Vivo

ff

This system contains measures 39 through 43. The tempo is marked **Vivo**. The right hand has a more active melodic line with slurs and accents. The left hand continues with the accompaniment. The dynamic is marked *ff*.

Перший Дует Діда і Баби

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Moderato

Баба

Moderato

Дід

Moderato

mf *espressivo*

rit.

mf *espressivo*

1. Ли - хо, ли - хо та ще й го - ре нам ста - рим, нам ста - рим!
 2. Го - ре, го - ре та ще й ли - хо нам ста - рим, нам ста - рим!

mf *espressivo*

1. Ли - хо та ще й го - ре нам ста - рим, нам ста - рим!
 2. Го - ре та ще й ли - хо нам ста - рим, нам ста - рим!

meno mosso

5

Не - здо - ро - ві ми, ще й хво - рі, як же спра - ви - ти - ся з ним, як нам гна - ти -
 Про - жи - ва - ли б со - бі ти - хо, Та ні - як не мож - на з ним, ой, ні - як не

Не - здо - ро - ві й хво - рі, як же спра - ви - ти - ся з ним, як нам гна - ти -
 Про - жи - ва - ли б со - бі ти - хо, Та ні - як не мож - на з ним, ой, ні - як не

9

ся за ним! Та за ним— Та за ним— За
 мож - на з ним! Та із ним— Та із ним— із

ся за ним! А за ким? А за ким? За
 мож - на з ним! А із ким? А із ким? із

poco cresc. *f*

poco cresc. *f*

poco cresc. *f*

14

Пет - ри - ком до - ро - гим!
 Пет - ри - ком до - ро - гим!

Пет - ри - ком до - ро - гим!
 Пет - ри - ком до - ро - гим!

Moderato

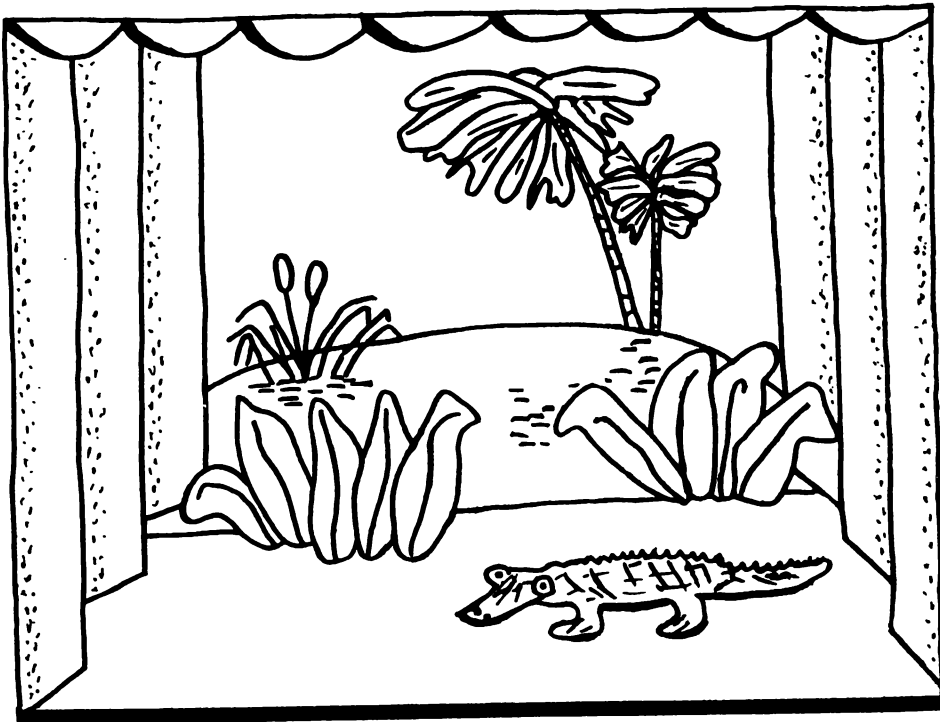
Moderato

Moderato

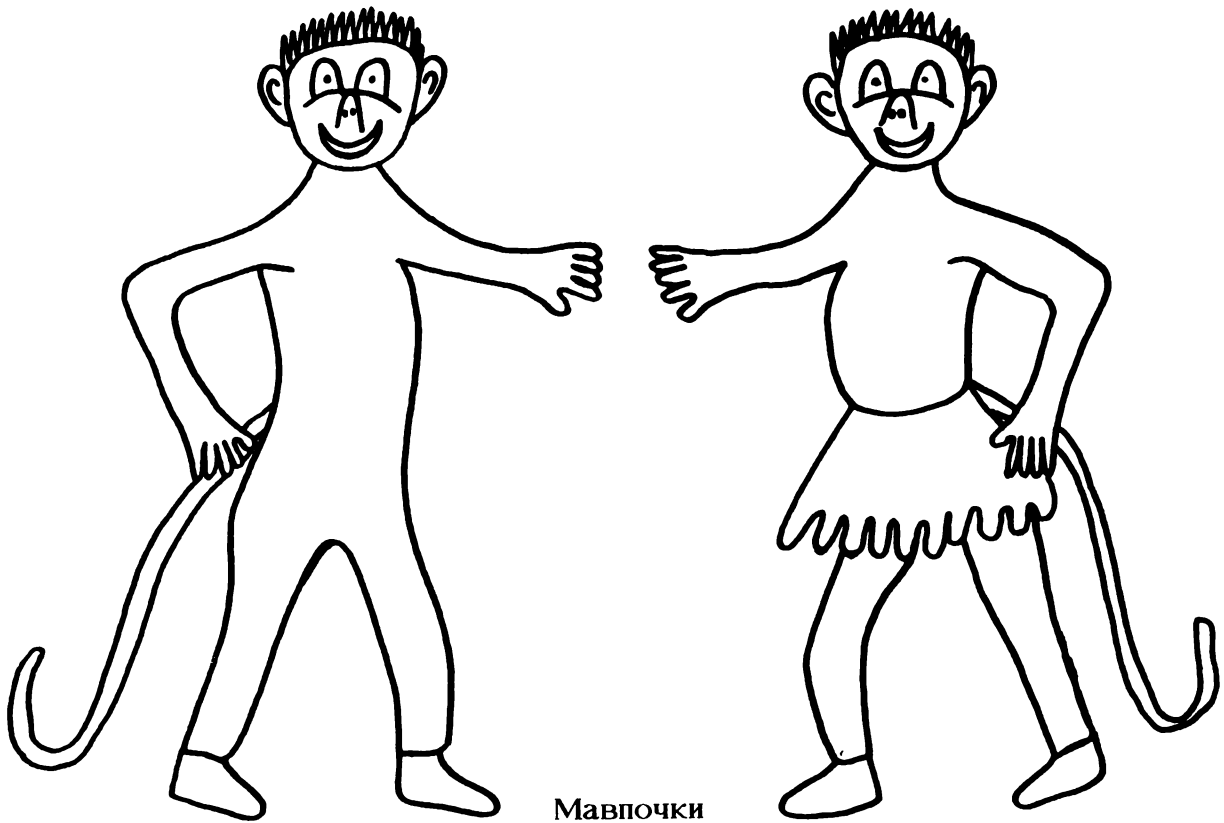
dim. *mf* *rit.*

3 3 3 3 3 3

19

Сцена до II-ої дії.

Мавпочки

Перша Пісня Петрика

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Петрик

Allegretto *f*

1. Ді-ду, Ба-бо,
2. Не у - мі - ю
3. Ді-ду, Ба-бо,

mp cantabile

про-шу не кри-ча-ти, бо зля-ка-ють-ся пташ-ки! Хо-чу я со-бі ор-
я чо-мусь лі-та-ти, а лі-та-є ко-жен птах! Ді-ду, Ба-бо, геть і-
до-сить го-во-ри-ти! Щось ле-тить із-за Дні-пра... Хо-чу я со-бі ор-

cantabile mp

9

cresc. *f*

ла спій-ма-ти, хо-чу всіх, у - сіх сад-жа-ти, всіх кри-ла-тих у кліт-ки! —
діть від ха-ти— всіх пта-шок я бу-ду ма-ти у ве-ли-ких цих кліт-ках! —
ла зло-ви-ти— і зло-влю у - се на сві-ті, хоч би то й бу - ла ма-ра! —

cresc. *f*

16

Другий Дует Діда і Баби

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Баба

Andante

mp espressivo

Дід

Andante

1. От так - так,
2. От так - так,

cresc.

от так - так, по - ніс Пет-ри - ка лі-так! ————— Пет - рик вчи - тись
от так - так, за - брав Пет-ри - ка лі-так! ————— Як без шко - ли

mp espressivo

1. От так - так, от так - так, по - ніс Пет-ри - ка лі-
2. От так - так, от так - так, за - брав Пет-ри - ка лі-

6

piu cresc.

не хо - тів на край сві - ту по - ле - тів!
зна - ти, як, що є птах, а що лі - так?!

cresc.

так! На край сві - ту по - ле - тів!
так! Що є птах, а що лі - так?!

cresc.

11

f

Що ж ми бу - де - мо ро - би - ти? Як без Пет - ри - ка нам жи - ти?

f

Що ж ми бу - де - мо ро - би - ти? Як без Пет - ри - ка нам жи - ти?

f

17

rit. *a tempo*

Вже й во - ди - ці із кри - ни - ці нам ні - хто не при - не - се! Все про - па - ло, все!

rit. *a tempo*

Вже й во - ди - ці із кри - ни - ці нам ні - хто не при - не - се! Все про - па - ло, все!

rit. *a tempo*

23

Африканська Увертюра

Музика: Василь Сидоренко

Allegro con forza

f deciso

First system of the score, marked **Allegro con forza** and *f deciso*. It consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/4 time signature. The music features a driving, rhythmic melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand.

Andante sentimentale

mp espressivo

Second system of the score, marked **Andante sentimentale** and *mp espressivo*. It consists of two staves. The time signature changes to 5/4. The music is more melodic and expressive, with a slower tempo.

4

Third system of the score, continuing the **Andante sentimentale** section. It consists of two staves. The music continues with a melodic line in the right hand and a harmonic accompaniment in the left hand.

8

Fantastico

rit. *cresc. ed accel.* *mf*

Fourth system of the score, marked **Fantastico**. It consists of two staves. The tempo is marked *rit.* (ritardando), then *cresc. ed accel.* (crescendo and acceleration). The music becomes more dramatic and intense. The time signature changes to 4/4. The dynamic is marked *mf* (mezzo-forte).

12

Fifth system of the score, continuing the **Fantastico** section. It consists of two staves. The music features a more complex and rhythmic melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand.

17

22

poco accel.

cresc.

3

3

3

3

Detailed description: This system contains measures 22 through 26. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It features a steady eighth-note accompaniment in the bass clef and a melody in the treble clef. The tempo is marked 'poco accel.' and the dynamics increase towards the end of the system, marked 'cresc.'. The final four measures (25-26) consist of triplet eighth notes in both hands.

Epico

27

f

Detailed description: This system contains measures 27 through 30. The tempo is marked 'Epico'. The music is in a key with one sharp (F#) and a 9/8 time signature. It features a strong, rhythmic accompaniment in the bass clef and a melody in the treble clef. The dynamics are marked 'f'.

Barbaro

31

p subito

f subito

p subito

f subito

Detailed description: This system contains measures 31 through 35. The tempo is marked 'Barbaro'. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It features a rhythmic accompaniment in the bass clef and a melody in the treble clef. The dynamics alternate between 'p subito' and 'f subito'.

36

Detailed description: This system contains measures 36 through 40. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It features a rhythmic accompaniment in the bass clef and a melody in the treble clef. The dynamics are marked 'f'.

Allegro con forza

41

ff deciso

Detailed description: This system contains measures 41 through 43. The tempo is marked 'Allegro con forza'. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It features a rhythmic accompaniment in the bass clef and a melody in the treble clef. The dynamics are marked 'ff deciso'.

44

Detailed description: This system contains measures 44 through 47. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It features a rhythmic accompaniment in the bass clef and a melody in the treble clef. The dynamics are marked 'ff'.

Пісня Мавпочок

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Burlando

Мавпочки

Burlando

f sempre staccato *rit.*

1. Тра - ля - ля, тра - ля - ля, Мав - пи ма - ють Ко - ро - ля!
3. Тра - ля - ля, тра - ля - ля, Мав - пи ма - ють Ко - ро - ля!

4

Всі те - пер під Ко - ро - лем ми щас - ли - во за - жи - вем!
Аж те - пер під Ко - ро - лем ми щас - ли - во за - жи - вем!

6

Fine

Ще не ба - чи - ла зем - ля — о - та - ко - го Ко - ро - ля!
 Ще не ба - чи - ла зем - ля — о - та - ко - го Ко - ро - ля!

8

2. Тра - ля - ля, тра - ля - ля, Мав - пи ма - ють Ко - ро - ля!

11

Andante sentimentale

tr

Він із мі - ся - ця у - пав, ————— нам до сер - день - ка при - пав! —————

Andante sentimentale

tr *legato*

13

D.S. al Fine

Ще не ба - чи - ла зем - ля — о - та - ко - го Ко - ро - ля!

D.S. al Fine

15

Танец Мавпочок

Музика: Василь Сидоренко

Allegro

Брязкотельця $\frac{4}{4}$ *p* *cresc.*

Бубон $\frac{4}{4}$ *p* *cresc.*

Allegro *p* *cresc.*

Barbaro *f*

Barbaro *f*

Barbaro *f*

5

9

piu f

Musical score for measures 13-17. The score is written for three staves: two for the right hand and one for the left hand. The right hand part features a melodic line with triplets in measures 15-17. The left hand part consists of a steady eighth-note accompaniment. The dynamic marking *ff* (fortissimo) is present in measures 15-17. The measure number 13 is indicated at the bottom left.

Musical score for measures 18-21. The score is written for three staves: two for the right hand and one for the left hand. The right hand part features a melodic line with triplets in measures 18-20. The left hand part consists of a steady eighth-note accompaniment. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is present in measures 18-21. The word "Fantastico" is written above the right hand part in measures 18, 19, and 20. The measure number 18 is indicated at the bottom left.

Musical score for measures 22-25. The score is written for three staves: two for the right hand and one for the left hand. The right hand part features a melodic line with a first ending bracket in measure 24. The left hand part consists of a steady eighth-note accompaniment. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is present in measures 22-25. The word "Fantastico" is written above the right hand part in measures 22, 23, and 24. The measure number 22 is indicated at the bottom left.

2. *cresc.* *ff*

2. *cresc.* *ff*

2. *cresc.* *ff*

26

Allegro
p subito *cresc.*

Allegro
p subito *cresc.*

Allegro
p subito *cresc.*

30

Barbaro
f

Barbaro
f

Barbaro
f

34

37

This system contains measures 37, 38, and 39. It features a vocal line with a melodic line and rests, a piano accompaniment with eighth-note patterns, and a grand piano section with a flowing eighth-note melody in the right hand and a bass line in the left hand.

40

piu f

This system contains measures 40, 41, 42, and 43. The vocal line is silent. The piano accompaniment continues with eighth-note patterns. The grand piano section features a more complex eighth-note melody in the right hand, with the instruction *piu f* (piano fortissimo) appearing in the first measure.

44

ff

This system contains measures 44, 45, and 46. The vocal line has a few notes in measure 44. The piano accompaniment has rests in measures 45 and 46. The grand piano section features a complex eighth-note melody in the right hand with triplets, and a bass line in the left hand. The instruction *ff* (fortissimo) is present in measures 44 and 45.

Друга Пісня Петрика

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Doloroso

Петрик

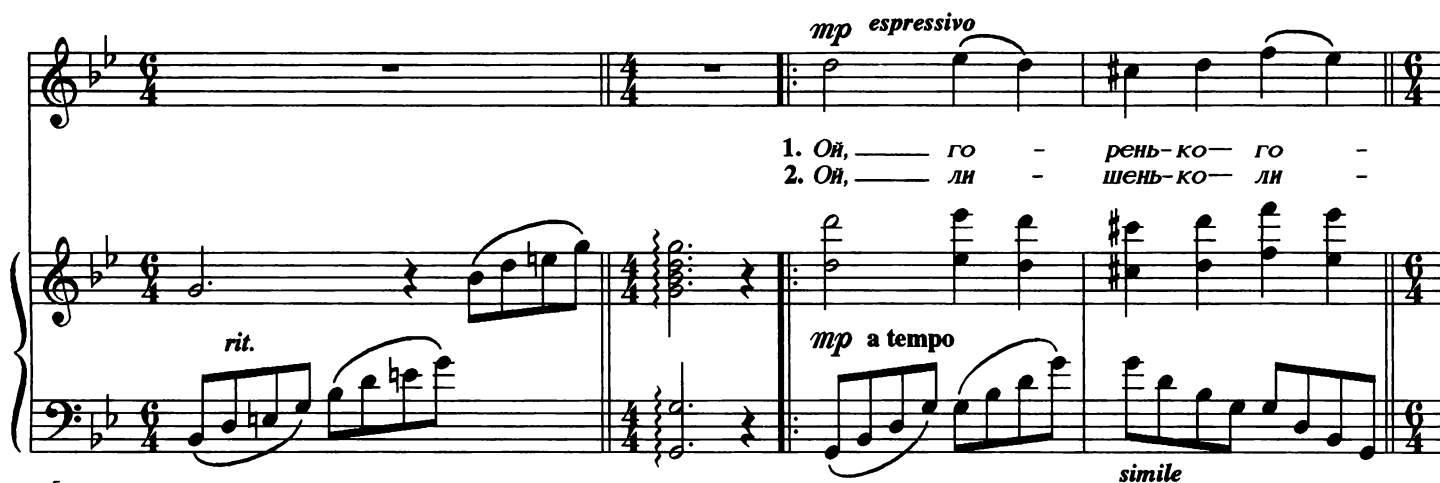
Doloroso

p espressivo

mp espressivo

1. Ой, — го — рень-ко — го —
2. Ой, — ли — шень-ко — ли —

rit. *mp a tempo* *simile*

ре, — при - ле - тів за мо - ре!.. — Ба -
хо, — мав - пи, — будь-те ти — хо! — Я —

9

бу-сю, Ді - ду-сю, — страх, як я бо - ю - ся! —
 ма - ла ди - ти-на, — хо - чу в У-кра - ї - ну! —

rit.

12

Risoluto
f

Кра - ще вчи - ти - ся у шко - лі ніж си - ді - ти у не - во - лі,
 Як ме - ні ко - ро - лю - ва - ти, як не вмі - ю я чи - та - ти?

Risoluto
f

16

ritenuto

кра - ще всім до - по - мо - га - ти, ніж о - так ко - ро - лю - ва - ти!..
 Два плюс два — ні - як не зна - ю... від - пус - тить ме - не бла - га - ю!

ritenuto

19

Пісня Негра-Мисливця

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Erico con bravura

Негр

The first system of the musical score consists of two staves. The top staff is a vocal line in bass clef, 4/4 time, with a key signature of three flats. It begins with a whole rest, followed by a dotted quarter note, and then a half note. The bottom staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs), 4/4 time, with the same key signature. It starts with a forte (*f*) dynamic and a triplet of eighth notes in the bass clef. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes and chords.

Erico con bravura

f Кра - що - го кра - ю, як рід-ний, не - ма - є. Ми, чор-но-

The second system continues the musical score. The vocal line (bass clef) starts with a forte (*f*) dynamic and contains the lyrics "Кра - що - го кра - ю, як рід-ний, не - ма - є. Ми, чор-но-". The piano accompaniment (grand staff) continues with a rhythmic pattern of eighth notes and chords. A measure number "4" is written below the piano part.

шкі - рі - вже не ра - би. *тр* Аф - ри - ку рід - ну я

The third system continues the musical score. The vocal line (bass clef) contains the lyrics "шкі - рі - вже не ра - би. Аф - ри - ку рід - ну я". The piano accompaniment (grand staff) continues with a rhythmic pattern of eighth notes and chords. A trill (*тр*) is indicated above the vocal line and below the piano part. A measure number "7" is written below the piano part.

cresc. *f* > //

Щи-ро ко-ха - ю, ти ж У-кра-ї - ну на - ві - ки лю - би!

cresc. *f* >

10

ff >

Чор-ні і бі-лі— ми бу-дем зна-йо - мі, — чор-ні і бі-лі— жи-

ff >

14

tr subito

вім як бра-ти! — Лиш па-м'я-тай - мо, що в рід-но-му до - мі

tr subito

17

cresc. *f* > //

всі ми най - кра - щі, і я, — і ти!

cresc. *f* >

20

Заклучна Пісня

Слова: Леонід Полтава

Музика: Василь Сидоренко

Moderato *f*

Петрик, Баба, Журавель: 1. Вже за - кін - чу - єть - ся каз - ка, то ж мо -
2. На про - щан - ня ска - жем пря - мо, хай між

Moderato *f*

Дід: 1. Вже за - кін - чу - єть - ся каз - ка, то ж мо -
2. На про - щан - ня ска - жем пря - мо, хай між

Moderato *f*

тай-те всі на вус!.. Гей, Ох - рі - ме, гей, Па-рас-ко— вже із ва-ми* є Пет-
лю-ди прав-да йде— „Хто ко-мусь ко - па - є я - му, сам у не - ї у - па -

тай-те всі на вус!.. Гей, Па-рас-ко— вже із на - ми є Пет-
лю-ди прав-да йде— „Хто ко-мусь ко - па - є я - му, сам у не - ї у - па -

9

* Петрик співає цей варіант.

русь! Гей, Ох - рі - ме, гей, Па - рас - ко - вже із ва - ми* є Пет -
 де! " „Хто ко - мусь ко - па - є я - му, сам у не - ї у - па -

русь! Гей, Па - рас - ко - вже із на - ми є Пет -
 де! " „Хто ко - мусь ко - па - є я - му, сам у не - ї у - па -

15

Risoluto

русь! Петрик: Бу - ду вчи - тись я від ни - ні, бу - ду вчи - тись я від ни - ні,
 де! "

Risoluto

русь!
 де! "

Risoluto

20

бу - ду вчи - тись я від ни - ні, без на - у - ки - про - па - дай!..

24

* Петрик співає цей варіант.

(Петрик підтанцьовує.)

Баба: Ти наш Пет - рик з У - кра - ї - ни, ти наш Пет - рик з У - кра - ї - ни,
(і Журавель)

Дід: Ти — наш — Пет - рик, ти — наш — Пет - рик,

27

ти наш Пет - рик з У - кра - ї - ни, а не Мав - пя - чий Ко - роль!

ти — наш — Пет - рик, а не Мав - пя - чий Ко - роль!

ritenuto

ritenuto

ritenuto

28

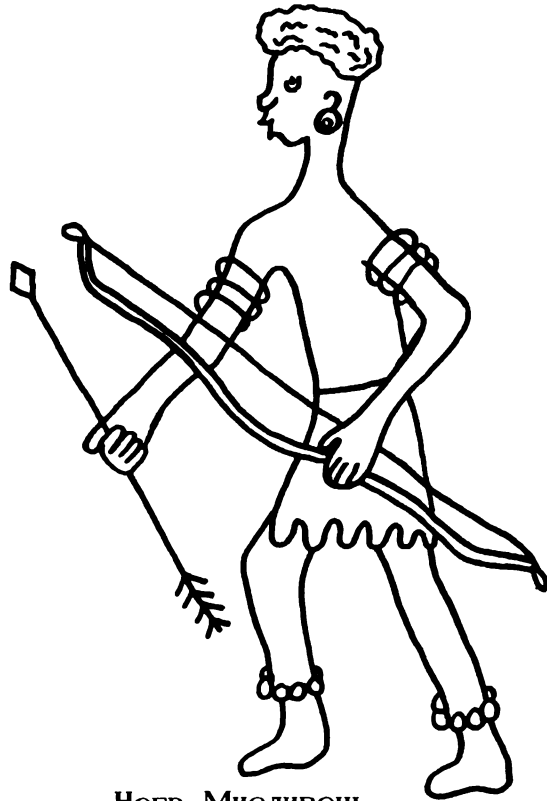
Vivo

Vivo

Vivo

ff

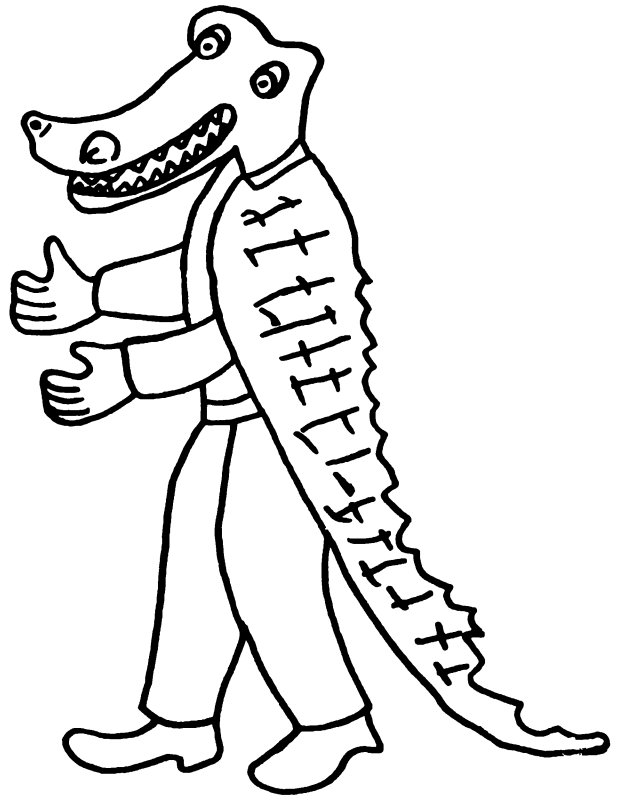
32

Негр-Мисливец

Журавель

Крокодил

Леонід Полтава: (*24 серпня 1921, Ромни, Полтавщина; †19 квітня 1990, Нью Йорк, ЗСА; дійсне прізвище — Леонід Єнсен) Поет, письменник, драматург, журналіст і редактор. Народився у родині лікаря-хірурга. Із раннього віку почав писати вірші і був студентом у Максима Рильського та Володимира Сосюри. Закінчив Ніженський Педагогічний Інститут а потім, під час Другої Світової Війни, був насильно вивезений на роботу до Німеччини. На еміграції проживав у Німеччині, Франції, Іспанії та ЗСА. Велика частина його літературної творчості є присвячена українським дітям і молоді.

Віршовані оповідання *Жучок Щербачок* (1955), *Слон по Африці ходив* (1955), *Лісова пригода* (1958), *З лісу зайчики ішли* (1961), *Зайчик Клаповух* (1964) та *Абетка веселенька для дорослих і маленьких* (1969) стали на рівні світової класики для дітей.

Особливе місце в його творчості займає оперета для дітей. Написав вісім таких оперет — *Червона Шапочка* (1960), музика Василя Безкорвайного (1880–1966); *Лісова Царівна* (1967) та *Лис Микита* (1969), музика Василя Овчаренка (1889–1974); *Вовк в овечій шкурі* (1967) та *Мишача війна* (*Як миші kota налякали*, 1970), музика Олега Стратичука (*1910); *Мавпячий Король* (1974) та *Князенко і Баба Яга* (почата), музика Василя Сидоренка і *Лисячий Базар* (1986), музика Кира Кукловського (*1913). Разом із Василем Овчаренком було докінчено незакінчену оперету Ярослава Барнича (1896–1967) — *Чародійна Сопілка* (1969).

Перша версія *Мавпячого Короля* написана 1946 р. у Регенсбурзі і тоді поставлена ляльковим театром *Лелека*, режисер Теодор Верещанський. 1974 р. *Мавпячого Короля* переписано як оперету і 1976 р. було надруковано в журналі *Веселка*. Літом 1980 р. діти-учні *Рідної Школи*, Мюнхен, уперше поставили оперету — *Мавпячий Король*.

Василь Сидоренко: (*1960, Торонто, Канада) Композитор, музиколог, син мистця Петра Сидоренка (*1926). Закінчив музичні студії при Королівській Консерваторії і Торонтонському Університеті, Торонто та Українському Вільному Університеті, Мюнхен. Як композитор використовує творчі риси музики ХХ ст. у неоромантичній синтезі. Багато творів написав на українську лірику і тематику. Творча співпраця з Леонідом Полтавою завершена двома оперетами — *Мавпячий Король* та *Князенко і Баба Яга*, а також піснями *Я мала качечка*, *Веселі каруселі* та *Гармошка*. Як музиколог співробітник *Англомовної Енциклопедії Українознавства*, Торонто, і музикологічних видань Академії Наук, Київ.

Галина Сидоренко: (*1964, Торонто, Канада) Лінгвіст, ілюстратор, піаніст, донька мистця Петра Сидоренка. Вищі студії кінчала при Королівській Консерваторії і Торонтонському Університеті, Торонто та Огайо Стейт Університеті, Колумбус, Огайо. Працює над розвитком української мови почерез століття.

„Композиторська іскра...”

проф. Осип Залеський
— музиколог і композитор, ЗСА

„Захоплююча і гарна...”

Марія Ковалишин
— директор *Рідної Школи*, Мюнхен

„Прегарна музика...”

проф. Іван Левадний
— доцент Київського Університету

„Музика щира, класична...”

Роман Савицький, мол.
— музиколог і піяніст, ЗСА

Wasył Sydorenko Editions

\$7.95

ISBN 0-9696700-0-1

